

INFORMÁCIÓHOZ VALÓ JOG KRITIKAI TUDATOSSÁGGAL AZ ÁLHÍREKKEL SZEMBEN

Jogos? Jogos! KTE Tavaszi Szakmai Nap 2023

Fenyvesi Judit
Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium
Nagy Krisztina
BME GTK; Idea Alapítvány

Menti.com

Információhoz való jog

Véleménynyilvánítás
szabadsága

Gyermekek jogai

Vélemény- nyilvánítás szabadsága

„ A demokratikus rendszerek fundamentuma a polgárok egyenlő joga arra, hogy közvetlen, és közvetett formában részt vegyenek a közös akaratképzés folyamataiban. Ami azonban csak akkor teljesül, ha **az információhoz való hozzáférés szabad, és ezáltal megfelelően biztosított a véleményalkotás lehetősége.** A demokrácia alapja a plurális, jól informált nyilvánosság és a média tágabb értelemben ennek a nyilvánosságnak az alakítója, szerkesztője”

EU Freiberga jelentés 2013.

Gyermekek jogai

ENSZ Gyermekjogi Egyezmény
(1989)

ENSZ Gyermekjogi Bizottságának
25. sz. általános megjegyzés (2021)
a gyermekek digitális környezettel
kapcsolatos jogairól

17. cikk - A gyermek joga a megfelelő tájékoztatáshoz

Az egészséged és jóléted előmozdítása érdekében jogod van ahhoz, hogy a rádióból, a televízióból, újságból, könyvekből, az internetről vagy máshonnan információt szerezz. **A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információt kapj, mely nem árt neked.**

(UNICEF Magyarország - Gyermekjogi Egyezmény gyerekenyelven)

*„A részes államoknak a gyermekek fejlődő képességeinek megfelelően biztosítaniuk és támogatniuk kell a gyermekek számára **az életkoruknak megfelelő és erősítő digitális tartalmak létrehozását**, és biztosítaniuk kell, hogy a gyermekek a kultúrával, sporttal, művészetekkel, egészséggel, civil és politikai ügyekkel és a gyermekek jogaival kapcsolatos információk széles skálájához férjenek hozzá, beleértve az állami szervek által tárolt információkat is.”*

Gyermekek jogai

ENSZ Gyermekjogi Egyezmény
(1989)

ENSZ Gyermekjogi Bizottságának
25. sz. általános megjegyzés
(2021) a gyermekek digitális
környezettel kapcsolatos jogairól

28. cikk - A gyermek joga az oktatáshoz

Jogod van a tanuláshoz! Az államnak ingyenes és kötelező alapfokú iskolákat kell fenntartania. A tanárok az iskolákban csak úgy fegyelmezhetnek, hogy nem sértik meg az ebben az Egyezményben felsorolt jogaidat, sem a méltóságod.

„A tanterveknek tartalmazniuk kell továbbá a kritikai megértést, a megbízható információforrások megtalálására, valamint a félretájékoztatás és az elfogult vagy hamis tartalom egyéb formáinak felismerésére vonatkozó útmutatást.”

Információs krízis

Forrás:

Tackling the Information Crisis: A Policy Framework for Media System Resilience
THE REPORT OF THE LONDON SCHOOL OF ECONOMICS COMMISSION ON TRUTH TRUST AND TECHNOLOGY (2018)

Információ
bizonytalanság

**THE REAL
TRUTH**

Videó az InfoGrund a digitális világban c. tananyagcsomagból.

Információfogyasztási jellemzők

- Kevés kutatás a kisebbek hamis információknak való kitettségéről.
- Korosztályos információs buborékok.

Az információs társadalomból a tudásalapú társadalom felé

Az iskola feladata az információs környezetünk jellemzőinek oktatása, valamint a bizonytalanságot csökkentő információfogyasztás és feldolgozás fejlesztése.

Mi lehet egy könyvtáros tanár szerepe az információs bizonytalanság csökkentésében?

Hagyományos tartalmak és módszerek könyvtári környezetben

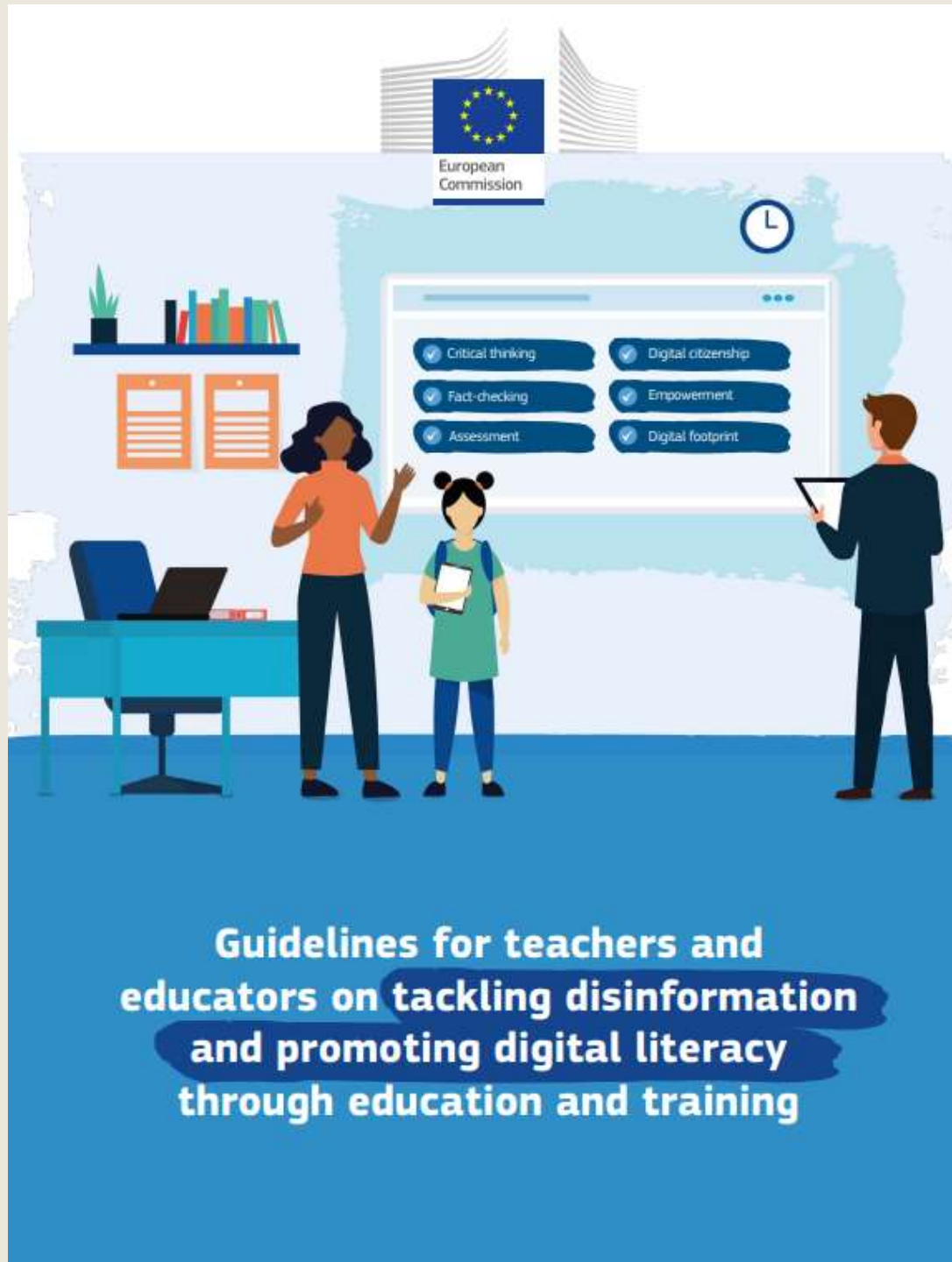
- Könyvtártípusok
- Dokumentumtípusok
- Tájékozódás a könyvtárban
- Információkeresés, forráskiválasztás
- Szellemi munka technikája

Új tartalmak és módszerek a kritikai médiahasználat jegyében

- Hihetünk-e egy információnak?
Információtípusok
- Kritikai kérdések
- Tény és vélemény a médiában
- Tényellenőrzés
- Filter teszt
- Álhírek típusai
- Információs kapuőrök

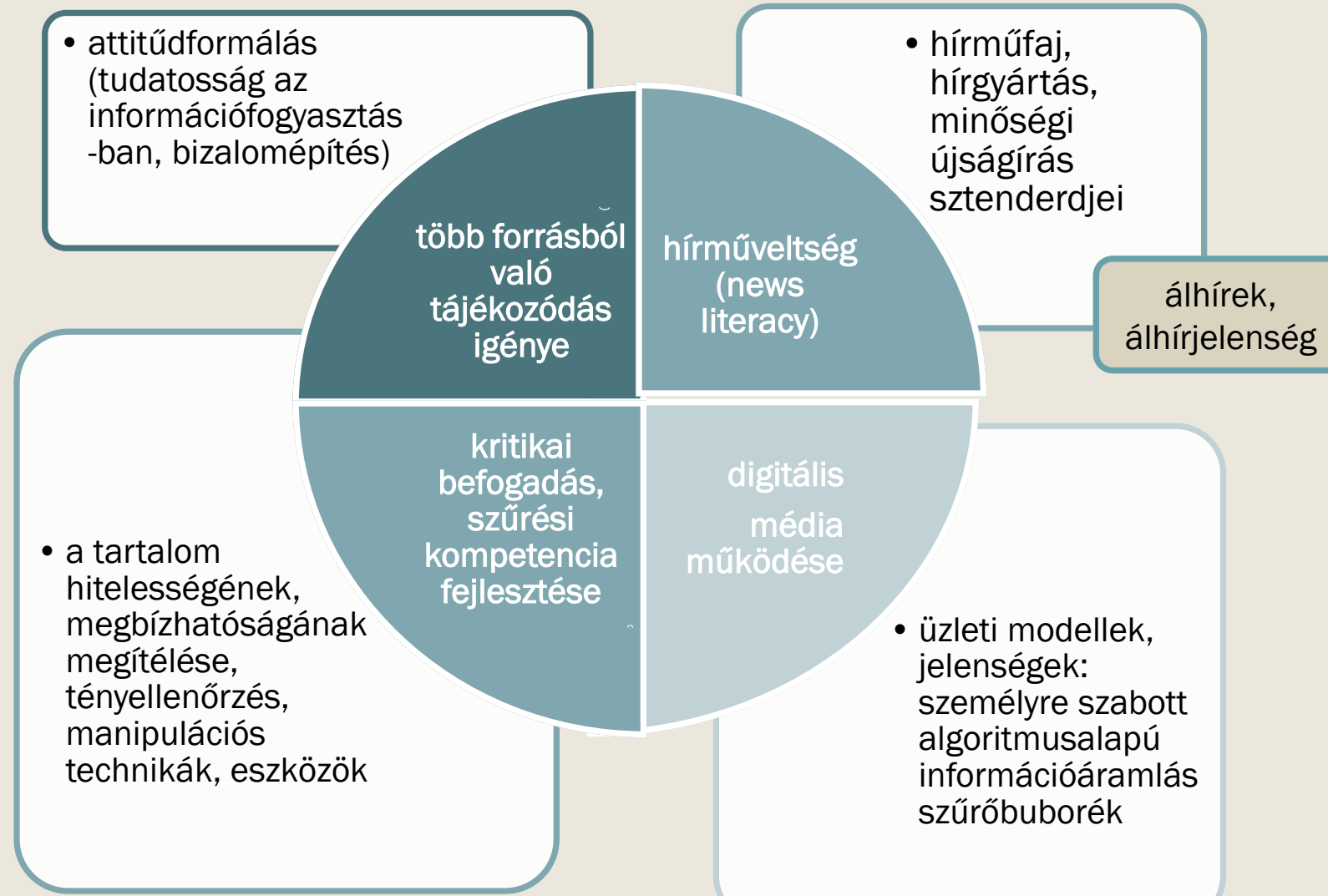
Útmutató a dezinformáció felismerését és a digitális műveltség fejlesztését célzó oktatási programok számára

Európai Unió 2022.

Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training

Hamis, megtévesztő információ kiszűrése

F

≪≪≪ FORRÁS

I

≪≪≪ IDŐPONT

L

≪≪≪ LOGIKA

T

≪≪≪ TÉNYELLENŐRZÉS

E

≪≪≪ EMÓCIÓK

R

≪≪≪ RÉSZREHAJLÁS

Vizuális gondolkodási stratégia

Fordított képkeresés

<https://www.youtube.com/watch?v=Ts3VVM64B28>